

Bu Sayıda...

Cumhuriyet: 100 Yıl Önce, 100 Yıl Sonra adıyla neşredilen *Tezkire'* nin bu sayısındaki makaleler, bu toprakların cumhuriyet tecrübesi etrafında yürütülen birtakım güncel tartışmalara gerek olgusal gerekse kavramsal düzeyde mütevazı bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Bu bağlamda dokuz araştırma makalesinin yer aldığı dosya ilk olarak Dr. Kerem Yavaşca'nın "Cumhuriyet'in İlanına Giden Süreç ve Tepkiler" başlıklı makalesiyle başlamaktadır. Yavaşca makalesinde Cumhuriyet'in ilanına giden sürecin siyasî aktörleri arasındaki güç mücadelesine ve bu mücadeleden doğan tepkilere değinmektedir.

Gizem Magemizoğlu ise "Lozan Barış Konferansı'nda Osmanlı Borçları ve Devletlerin Egemen Eşitliği" başlıklı çalışmasında, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne intikal eden borçların, Lozan Barış Konferansı'nın en hararetli sorunlarından biri hâline geliş sürecini özetlemektedir. Dosyanın ikinci makalesinde Magemizoğlu, Lozan'daki Türk Heyeti'nin, Osmanlı borçlarını bir egemenlik meselesi olarak kodladığını çeşitli yabancı kaynaklara da atıf yaparak göstermektedir.

Dosyanın üçüncü makalesi ise Hünkâr Özgü Alıcı'nın "Erken Cumhuriyet'in 'İdeal' Kadın İmgesi Üzerine Bir İnceleme" başlıklı çalışmasıdır. Alıcı, Erken Cumhuriyet'in resmî kadın tasviri ile Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemindeki kadın imgesi arasındaki benzer motifleri analiz etmektedir.

Atatürk Dönemi olarak geçen 1923-1938 yılları arasındaki periyot yalnızca siyaseten değil, iktisadi anlamda da muhtelif tartışmaların odağı olmaktadır. Dosyanın dördüncü makalesinin yazarı Dr. Emrah Gülsunar, "Bağımsızlıktan Kalkınmaya Türk İnkılâbı'nın Ekonomisi" başlıklı çalışmasıyla mezkûr dönemin politik-ekonomi karnesini çıkarılmaktadır. Ampirik bir istinat duvarına yaslanarak argümanlarını öne süren Gülsunar, bu makalesinde Türk İnkılâbı'nın genel ekonomik panoramasının fotoğrafını çekmektedir.

Hidayet Değer'in kaleme aldığı "Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkiye'de Siyasal Kültür" isimli çalışma dosyanın beş numaralı makalesidir. Değer bu makalesinde Türkiye'nin hâkim siyasal kültüründeki Osmanlı izlerini sürmekte ve cumhuriyet rejimine geçişle bu konuda bir epokhal dönüşüm yaşanıp yaşanmadığını incelemektedir.

Dr. Gökhan Çınkara'nın yazdığı "Cumhuriyetin 100. Yılında Türk Dış Politikasında Süreklilik ve Kopuş Momentleri: İdeolojik Tercihleri ve Jeopolitik Zorunlulukları Anlamlandırmak" başlıklı çalışma dosyanın altıncı makalesidir. Çınkara bu çalışmasında, Türk dış politikasındaki ani eksen kaymalarının yapısal nedenlerini araştırmaktadır.

Dosyanın yedinci makalesinde Dr. Oğuz Bilge Güngördü son derece ilginç bir konuyu irdelemektedir. "Erken Cumhuriyet Dönemi Elitlerinin Yazılarında Batı İmgesi: Kabul, Temkin ve Misyon" başlığını taşıyan çalışmasında Güngördü, erken Cumhuriyet dönemi elitlerinin zihinlerindeki Batı imgesini ana hatlarıyla ortaya koymaktadır. Batı medeniyetinin, Doğu'dan nasıl algılandığı ve Cumhuriyet kadrolarının bu konuda bir istisnayı temsil edip etmediği gibi hususların yanıtları, Güngördü'nün makalesinde mukimdir.

Dosyanın sekizinci makalesinde Arzu Somalı önemli bir konuyu dile getirmektedir. "100 Yıllık Cumhuriyet Tarihinde Kadının Özne Olma Mücadelesi ve Başörtüsü Hareketi" başlığını taşıyan çalışmasında Somalı, başörtüsünü aile, eş veya otorite baskısıyla kadının bireyselliğine karşı işleyen bir tutum olarak gören önyargıların toplumdaki karşılıklı anlayışları olumsuz etkilemesinden bahsetmektedir.

Dosyanın dokuzuncu makalesinde Prof. Dr. Yasin Aktay'ın kaleme aldığı "Cumhuriyetin 100. Yılı İtibariyle Türkiye'de Üniversiteleşmenin Son Durumu ve Farklı Boyutları" makalesi bulunmaktadır. Aktay, farkları da teşhis edebileceğimiz bazı kriterlere değinmektedir. İlk etapta tam tamına yüz yıl önce Türkiye'de üniversitelerin kurumsal ve sayısal varlığının ne durumda olduğuna ve Türkiye'de 1923-1924 eğitim-öğretim yılında İstanbul'daki Darülfünundan başka bir üniversitenin olmadığını, şu anda 207'ye ulaşan üniversite sayısı, ülkenin her ilinde en az bir üniversitenin bulunduğu ve nüfusun neredeyse yüzde 10'unun üniversite öğrencisi olduğunu incelemektedir.

Dosyanın son makalesi ise Prof. Dr. Bekir Biçer'in kalem aldığı "Ütopyadan Gerçeğe Türk Tarih Tezi" başlığıyla son derece farklı bir bakış açısı ortaya koyuyor.